

Kupovina stvari od građana

Igor Milinović, mag. oec.

Građanin kod prodaje svoju osobnu imovinu ne može ispostaviti račun. Stoga, u ovome članku ukratko pojašnjavamo koja je potrebna dokumentacija te kako se evidentira kupnja stvari od građanina.

1. Je li oporeziva prodaja stvari od strane građanina

Sukladno čl. 8. st. 2. toč. 4. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16 do 138/20), prodaja stvari od strane građanina (koja je njezina osobna imovina) nije oporeziva porezom na dohodak¹. To se odnosi i na situaciju kada građanin prodaje stvari određenom poslovnom subjektu.

U godišnju prijavu poreza na dohodak (ako se iz nego razloga radi) građanin ne unosi primljeni iznos za prodanu stvar bez obzira o kojem se iznosu radi.

2. Način isplate

Isplata građaninu za prodanu stvar može se izvršiti u gotovini ili na tekući račun. Iako zakonski nije zabranjeno da se isplata izvrši i na žiro račun građanina, to ne preporučamo jer se uobičajeno na taj račun doznaju dohoci koji su oporezivi.

Građaninu se može obaviti plaćanje u gotovini u vrijednosti do najviše 75.000,00 kuna.² To proizlazi iz čl. 55. st. 1. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 108/17 i 39/19).

Kod isplate građaninu za prodanu stvar NE podnosi se Obrazac JOPPD.

3. Ugovor o kupoprodaji

Sukladno računovodstvenim i poreznim propisima, evidencije u poslovnim knjigama se moraju temeljiti na vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama. Stoga, preporučamo da se prilikom kupovine stvari sklopi pisani ugovor o kupoprodaji, gdje će se ugovoriti koja se stvar prodaje, koja je cijena ali i drugo što je bitno treba navesti u ugovoru (npr. način i rok plaćanja, datum predaje stvari, nadležnost suda, itd.).³

U nastavku dajemo primjer ugovora kupoprodaji gdje građanin prodaje društvu svoje prijenosno računalo.

- ¹ Iznimno, oporezivi su jedino primici od otuđenja posebne vrste imovine (otpada).
- ² Iznimno, građaninu se ne može platiti u gotovini ako su od njega kupljene dionice ili udjeli u određenom društvu, već se ta isplata mora izvršiti na tekući li žiro račun građanina.
- ³ Ugovor o kupoprodaji pravno je reguliran od čl. 376. do 473. Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05 do 126/21).

Primjer ugovora o kupoprodaji:

- Pero Perić, Zagreb, Ilica 555, OIB: 44562949871 (u nastavku: prodavatelj)
- Trgovac d.o.o., Zagreb, Duga ulica 123, OIB: 77522949864, zastupan po predsjedniku uprave Ivi Iviću (u nastavku: kupac) zaključili su sljedeći

UGOVOR O KUPOPRODAJI RABLJENOG PRIJENOSNOG RAČUNALA

Predmet ugovora

Članak 1.

Temeljem ovog ugovora prodavatelj prodaje, a kupac kupuje prijenosno računalo, i to: Dell 1545 15,6 Intel T6500 4GB DDR2 320 GB HDD 1366x768 DVD Drive.

Cijena

Članak 2.

Kupoprodajna cijena je ugovorena u iznosu od 500,00 kn (slovima: petstokuna).

Kupac će uplatiti prodavatelju ugovorenu cijenu na njegov tekuć račun otvoren kod Zagrebačke banke d.d. u cjelokupnom iznosu u roku 8 (slovima: osam) dana od dana potpisa ovog ugovora.

Odgovornost za nedostatke

Članak 3.

Prodavatelj garantira da je stroj u ispravnom stanju, podoban za uporabu sukladno svojoj namjeni.

Kupac je osobno računalo pregledao i kupuje ga po viđenju u stanju u kakvom je zatečeno u trenutku kupoprodaje te nema nikakvih prigovora u vezi s kvalitetom osobnog računala i kupoprodajne cijene.

Stupanje u posjed

Članak 4.

Kupac stupa u posjed kupljenog osobnog računala nakon što mu prodavatelj preda osobno računalo.

U trenutku predaje osobnog računala sastavit će se odgovarajuća potvrda.

Prijelazne i završne odredbe**Članak 5.**

Na sve odnose između ugovornih strana koje proizlaze iz ovog Ugovora, a ovim Ugovorom nisu izričito regulirane, supsidijarno se primjenjuju pravila Zakona o obveznim odnosima.

Članak 6.

Ugovorne strane su suglasne da će sve međusobne sporove rješavati sporazumno, a ukoliko to nije moguće nadležan je sud u Zagrebu.

Članak 7.

Ugovor je sastavljen i potpisan u 2 (slovima:dva) jednaka primjerka, od čega svaka strana zadržava po 1 (slovima:jedan) primjerak.

U Zagrebu, dana 12.4.2022.

PRODAVATELJ:

KUPAC:

Također, bilo bi uputno prilikom predaje stvari sastaviti i odgovarajući dokument da je kupac stvarno preuzeo stvar. U nastavku dajemo primjer mogućeg izgleda takve potvrde koja je navedena u prethodnom primjeru ugovora.

Primjer potvrde o predaji stvari:

Prodavatelj: Pero Perić, Zagreb, Ilica 555, OIB: 44562949871

Kupac: Trgovac d.o.o., Zagreb, Duga ulica 123,
OIB: 77522949864, zastupan po predsjedniku uprave
Ivi Iviću

POTVRDA**o predaji osobnog računala**

Ovom potvrdom se potvrđuje da je prodavatelj predao, a kupac primio prijenosno računalo (kom 1): Dell 1545 15,6 Intel T6500 4GB DDR2 320 GB HDD 1366x768 DVD Drive.

Datum predaje: 13.4.2022.

Mjesto predaje: Zagreb

PRODAVATELJ:

KUPAC:

4. Primjer knjiženja kupnje stvari**Primjer:**

- 1) Trgovačko društvo potpisalo je s građaninom ugovor o kupoprodaji prijenosnog računala. Ugovorena je cijena u iznosu 500,00 kuna. Nakon potpisa ugovora izvršena je predaja računala od strane građanina trgovačkom društvu.
- 2) Trgovačko društvo platilo je u gotovini građaninu kupljeno računalo u iznosu 500,00 kuna.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Evidentiranje ugovora o kupoprodaji stvari			
Obveze prema dobavljačima – fizičkim osobama u zemlji	222		500,00
Sitni inventar u skladištu	350	500,00	
2) Isplata fizičkoj osobi u gotovini			
Blagajna	102		500,00
Obveze prema dobavljačima – fizičkim osobama u zemlji	222	500,00	

5. Otkup poljoprivrednih proizvoda

Treba napomenuti da ako poslovni subjekt ima potrebu na tržištu kupiti određeni poljoprivredni proizvod od građanina to može učiniti isključivo preko poljoprivrednika koji su upisani u poljoprivredni registar kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (u nastavku teksta: OPG).⁴

Ako OPG vodi poslovne knjige tada će prilikom prodaje poljoprivrednih proizvoda ispostaviti račun. Međutim, ako OPG ne vodi poslovne knjige, tada je poslovni subjekt koji je kupac obavezan prilikom preuzimanja poljoprivrednih proizvoda sastaviti otkupni blok. Što sadržava otkupni blok propisano je člankom 7. Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe (Nar. nov., broj 117/17 i 52/21). Otkupni blok koji kupac uslužno izdaje umjesto dobavljača mora najmanje sadržavati elemente vezane uz obračun vrijednosti, i to količinu preuzete robe, kakvoću i utvrđenu cijenu te jasno navedeni iznos ugovorenih popusta ili rabata i točnu specifikaciju na što se iznosi odnose u skladu s javno objavljenim i obvezujućim uvjetima kupca prema dobavljaču. Kupac odgovara za sadržaj otkupnog bloka.

Primjer – Otkupni blok za poljoprivredne proizvode

Prodavatelj: Poljoprivredni proizvođač Ivo Ivić, Dugo selo, Sel-ska bb, OIB: 85462949819

Rješenje o upisu u Upisnik OPG-a broj 487 od 12.3.2018. godine

Kupac: Dobri ugostitelj d.o.o., Zagreb, Mala ulica 2, OIB: 22977339474

Datum: 15.3.2022.

Mjesto: Zagreb

Otkupni blok br. 1/2022

Vrsta poljoprivrednog proizvoda	Mjer. jed.	Količina	Cijena	Ukupno
Rajčice – II. klasa	kg	40	5,00	200,00
Krumpir – I. klasa	kg	200	3,00	600,00
UKUPNO				800,00

Izjavljujem da nisam porezni obveznik prema čl. 29. st. 3. Zakona o porezu na dohodak i da sam upisan u Upisnik OPG-a.

Potpis poljoprivrednog proizvođača – prodavatelja:

Potpis kupca:
